

**S İ R K Ü L E R : 2 0 2 2 / 4 4**

**21.04.2022**

## **MENKUL SATIŞ SÖZLEŞMELERİNDE TL ÖDEME ZORUNLULUĞU**

19.04.2022 tarihli ve 2022/43 sayılı sirkülerimizde belirttiğimiz menkul satış sözleşmelerinde TL ödeme zorunluluğuna ilişkin olarak müşterilerimizden gelen sorulara doğrultusunda bu sirküler hazırlanmıştır.

Bilindiği üzere 2018 yılında 32 sayılı Karara ilişkin 34 sayılı Tebliğin 8'inci maddesi ile "*Döviz Cinsinden ve Döviz Endeksli Sözleşmeler*" düzenlenmiş ve birçok sözleşmenin döviz olarak düzenlenmesi yasaklanmıştı. 19.04.2022 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan [Tebliğ](#) ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Numaralı Tebliğinin 8'inci maddesinin 9 ve 15'inci fıkralarında değişiklikler olmuştur. 8'inci maddenin 15'inci fıkrası kamu kurumları ve TSK ile alakalı olduğundan Sirkülerimizin konusu değildir.

8'inci maddenin 9'uncu fıkrasına göre **Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri**; taşıt sözleşmeleri dışında kalan **MENKUL** satış sözleşmelerinde **sözleşme bedelini** ve sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak karşılamaları mümkün idi. 19/04/2022 tarihinde yapılan ilave düzenlemeye göre sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.** Yani sözleşmenin döviz yapılması serbest, ancak ödeme günü ödemenin döviz olarak yapılması yasaktır. Bu nedenle sözleşme döviz yapılabilir. Fakat ödeme günündeki kurlardan TL karşılığının ödenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, ihtilafları önlemek için, döviz sözleşmelerde vadede yapılacak ödemenin **döviz alış kurundan mı döviz satış kurundan mı** olacağının belirtilmesinde fayda bulunmaktadır.

### **Menkul Ne Demektir? Ticari Mal Menkul Müdür?**

Menkul ifadesinden anlaşılması gereken finansal piyasalara ilişkin menkul kıymetler değildir. Menkul ve gayrimenkul tanımları Medeni Kanun da açıklanmış olup, söz konusu kanunun 704'üncü maddesinde arazi, tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar ile kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler taşınmaz olarak tanımlanmıştır. Taşınmaz dışında kalan mallar menkul mallardır.

**Bu nedenle Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri emtia dahil taşınır mallara ilişkin sözleşme bedeli döviz olarak kararlaştırılabilse dahi, ödeme yükümlülüğünün TL cinsinden olması gerekmektedir.**

Diğer yandan gayrimenkul alım satımı ile uğraşılması nedeniyle stoklarda takip edilen gayrimenkullerin buradaki menkul tanımına girmeyeceği tabidir.

### **Kiralama, Hizmet, Eser, İş vb. Sözleşmeler Bu Sınırlamaya Tabi mi?**

Hayır tabi değildir. Zira 32/34 sayılı tebliğin 8’inci maddesinde bunların her biri farklı fıkralarda açıklanmakta olup, değişiklik sadece 8’inci maddenin 9’uncu fıkrasındaki MENKUL sözleşmelerine ilişkindir. Kiralama sözleşmeleri 2’nci fıkroda, iş sözleşmeleri 6’ncı fıkroda, hizmet sözleşmeleri 7’nci fıkroda, eser sözleşmeleri 8’inci fıkroda açıklanmaktadır. Yapılan değişiklik sadece menkul sözleşmelerini ilgilendirdiğinden bunlara etkisi yoktur. Dolayısıyla menkul sözleşmeleri dışında uygulama aynen devam etmektedir.

### **İthal Edilen, İhraç Edilecek veya İhraç Kayıtlı Malların Satışı**

Yapılan **değişiklik Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında** akdettikleri/akdedecekleri menkul satış sözleşmeleri konusu ödeme yükümlülüklerine **ilişkin** olması sebebiyle, Türkiye’de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişiler arasında akdedilmiş/akdedilecek menkul satış sözleşmelerine ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

Burada Bakanlıkça açıkça kapsama girmediği açıklanması gereken konu ihraç kayıtlı teslimdir. Zira ihraç kayıtlı teslim de özünde genellikle bir çeşit ihracat olup bir aracı/vekil kullanılmaktadır. Metnin lafzına göre ihraç kayıtlı teslimler için bir istisna konulmadığından sınırlamaya tabi tutulma riskini göz önüne almakta fayda var.

### **Taşıt Satış Sözleşmelerinin Durumu**

Yapılan değişikliğin taşıt satış sözleşmelerinin mevcut durumunu değiştiren bir hüküm içermediği için, 19.04.2022 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik öncesinde olduğu gibi değişiklik sonrasında da Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri taşıt satış sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmasının mümkün değildir.

### **Yaptırım**

Türk Parası Kıymetinin Korunması Hakkında 1567 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülöklere aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır. Cezanın güncel tutarı taraflar için ayrı ayrı 11.500 TL-100.200 TL aralığındadır. Cezanın tekrarında iki kat uygulanır.

### **Yürürlük**

Yürürlük tarihi 19.04.2022'dir. Ancak daha önce daha önceden akdedilen sözleşmelere veya daha önce düzenlenen faturalara ilişkin bu şart aranmayacaktır.

### **Basın Açıklaması**

Konu ile ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yapmış olduğu 21/04/2022 tarihli basın açıklamasına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<https://hmb.gov.tr/haberler/turk-parasi-kiymetini-koruma-hakkinda-32-sayili-karara-iliskin-2008-32-34-sayili-tebligde-degisiklik-yapilmasina-dair-2022-32-66-sayili-teblige-iliskin-duyuru>